

Maya

Maya var mor til tre. To av barna hadde en alvorlig progredierende nevrologisk sykdom: De var normale ved fødselen og utviklet seg normalt inntil de etter noen år mistet flere og flere funksjoner. Likevel tenkte hun stort sett på seg selv og sitt eget alkoholforbruk. Mannens søster er kristen, og fortalte Maya om Jesus. Hun tok fortellingen til seg for to år siden. Siden da har hun fått mesteparten av landsbyen mot seg, mannen har gått bort,

Mahesh går i 4. klasse, men de andre barna får ikke lov til å leke med ham

den ene sønnen har måttet gi tapt for den nevrologiske sykdommen, og nabobarna fikk beskjed fra foreldrene sine om ikke å leke med sønnen hennes siden de var blitt kristne. Med andre ord har livet stort sett blitt vanskeligere for henne. Heldigvis får de både praktisk og åndelig støtte fra kirken vår her.

Vi fikk besøke henne på en tur til Patale, en liten landsby 6 timers gange fra sykehuset, og med spektakulær utsikt til Himalayafjellkjeden. Hun fortalte om motgangen hun

Shanti har en dødelig nevrologisk sykdom, og kan ikke lenger gå eller snakke

hadde møtt og fremdeles møtte. Men hun snakket også om gleden og freden hun hadde i troen, om hvor glad hun var for sin nye Herre i livet. Nå tok hun seg godt av barna og jobbet hardt for å brødfø den lille familien. Ofte blir funksjonshemmede barn gjemt bort her, men Maya tok datteren stolt med i fellesskapet. Vi ba og leste noen vers fra bibelen sammen, blant annet fikk vi hilse henne med Matteus 5:

"Salige er de som er fattige i seg selv, for himmelriket er deres.

Salige er de som sørger, for de skal trøstes.

Salige er de tålsomme, for de skal arve jorden.

Salige er de som hungrer og tørster etter rettferdigheten, for de skal mettes.

Salige er de barmhjertige, for de skal få barmhjertighet.

Salige er de rene av hjertet, for de skal se Gud.

Salige er de som skaper fred, for de skal kalles Guds barn.

Salige er de som blir forfulgt for rettferdighets skyld, for himmelriket er deres."

Maya

Maya er salig, og hun viste oss et glimt av salighet. Hun er ikke lykkelig, og viste oss ikke et glimt av lykke. Med jordens høyeste fjell i bakgrunnen fikk vi dele litt himmel. En gang skal vi igjen dele himmel sammen. Da kommer hun til å være en av de første, og jeg kommer til å stå langt, langt bak.

Teykras

Vi skrev i forrige brev om Teykras som hadde fått varm grøt over seg da han skulle føre familiens bøffel. To måneder etter hadde sårene grodd, men arrene hadde skrumpet, så han ikke kunne strekke ut armene. Vi leste oss opp så godt vi kunne, og etter to operasjoner kan han nå strekke ut høyre arm. Om en måneds tid kommer han tilbake for å få operert den andre armen.

Så langt klarte han å strekke ut albuen før operasjon. Etter operasjon hadde han full strekk. Plastisk kirurgi er fantastisk.

Kontraster

Vi har hatt en gravid kvinne innlagt på sykehuset i flere uker pga alvorlig svangerskapsforgiftning. Som fysioterapeut har jeg ikke hatt direkte med henne å gjøre, men jeg har stått i bakgrunnen på morgenvisittene når legene har sjekket blodtrykk, diskutert hvorvidt hevelsene i bena har økt eller avtatt, vurdert om barnet bør tas ut nå eller ikke osv. Moren har sittet så stille i sengen og kikket på legene. Inni seg har hun sikkert vært både redd og håpefull. Mannen har trofast vært hos henne og stelt for henne disse ukene. En dag i midten av november tok de barnet med keisersnitt. Helt fra forløsningen slet den lille med å puste. Jeg kikket inn i kuvøsen under visitten en morgen. Et lite nurk født i uke 34 lå der inne. Så liten, så perfekt, så vakker – med O₂-maske over munn og nese. Pustefrekvensen virket rask og jeg fikk bekreftet fra legene at den var unormalt rask - et dårlig tegn. Senere på dagen gikk jeg igjen forbi rommet hvor kuvøsene står. Forhengene var delvis dratt for, men i en glipe fikk jeg øye på pappaen til barnet. Han sto et stykke unna kuvøsen og kikket på sitt lille under, men avstanden til kuvøsen og den noe avventende, men likevel håpefulle holdningen, sa meg at han ikke turte lukke hjertedøren for mye opp for sitt etterlengtede barn. Kanskje var gutten hans her bare for en kort stund. Samme kveld banket det på døren hos oss. Martin ble kalt opp på sykehuset for andre gang den kvelden pga barnet.

Martin: På vei opp til sykehuset er det stjerneklart, men jeg frykter det verste. Det får meg til å tenke på Salme 8:

*"Når jeg ser din himmel, et verk av dine fingre,
månen og stjernene som du har satt der,
hva er da et menneske siden du kommer det i hu,
et menneskebarn, siden du tar deg av det?"*

Når jeg kommer opp, er det ikke lenger liv i barnet. Spørsmålet fra salmen er ubesvart. De ga gutten navnet Mission – etter Okhaldhunga Mission Hospital. Jeg tenker først at det er ufortjent. Men uten sykehuset ville morens liv også vært i fare.

Det gikk bedre for de to små søstrene født i uke 34, moren og farens barn nr. 9 og 10. De er ute av kuvøsen nå, men er fortsatt innlagt til oppfølging.

måtte se sin lille sønn gi tapt for døden. Den andre kunne dele ut karameller med et stort smil om munnen. Det ble sterke inntrykk en helt vanlig lørdag i november.

Et farlig liv

Det farligste en nepalesisk kvinne gjør, er å bli født. Det nest farligste er å føde. På neste vakt kom det inn en kvinne som hadde gjennomgått sin 5. hjemmefødsel. Nå var det 17 timer siden barnet var født, og morkaken var enda ikke kommet ut. Det er farlig, både fordi det kan blø, og det kan bli infeksjon. Denne gangen satt morkaken helt fast, og i rask rekkefølge gjennomførte vi alle tiltakene i manualen for å få den ut og stoppe blødningen. Men hun blødde mye og plutselig røk navlesnoren samtidig som hun kollapset. Vi har lav terskel for å tilkalle de andre legene her, og vi var tre til stede da hjertelyden forsvant; én kunne komprimere livmoren, én kunne gi hjertekompresjoner mens én pustet for henne. En sykepleier skviset ferskt blodgiverblod inn, og etter et noen svette minutter kunne vi konstatere at hjertet pumpet blodet rundt igjen. Om noen dager får fem barn moren sin hjem igjen.

Høna, egget og hverdagen

Midt i drama mellom liv og død på sykehuset, tusler hverdagen videre hjemme. Vi gleder oss over fellesskap med hverandre, nyter maten og jobber hardt med å kaste stein i elva. Vi tenker på dere hjemme og er veldig takknemlig for støtten deres. Mail hjemmefra er utrolig koselig og blir en slags navlesnor som gir nye krefter.

Åshild: Litt tidligere på dagen opplevde jeg denne farens rake motsetning. Mens jeg gjorde øvelser sammen med en pasient på ortopedirommet, kom en nybakt pappa gledesstrålende inn med et fat fullt av karameller. Han hadde nettopp blitt far til ei lita jente og nå ville han dele gleden med alle på sykehuset. Vi tok imot hver vår karamell, både ansatte og pasienter, og vi sugde i oss den søte og herlige gleden over at et barn var kommet til verden.

To fødsler, to pappaer som gikk rundt på sykehuset - den ene

Vinteren er på vei hit, og det merkes. Temperaturen ute er ikke så mye å skrive hjem om, men temperaturen inne er bare så vidt litt høyere enn ute, og det kan man skrive hjem om. Lue og skjerf inne er ikke uvanlig, og varmeflaske i sengen er noe av det beste som er oppfunnet. Varme hus føyer seg inn i rekken av ting vi er takknemlige for at vi har i Norge.

Hønseprosjektet har gått inn i en ny fase. Nå ligger den ene høna på åtte egg, og er i uke 1+3. Hun har termin rundt 12. desember, og har fått en fin-fin rugekasse med varme tepper. Dersom alt går etter planen, kan vi stille med egne kyllinger til avskjedsfesten når vi skal hjem til Norge.

Endre og Simon har gode dager her i Okhaldhunga. De har blitt fortrolige med Shristi, hushjelpen vår, og med Binu, passepiken på 17 år. Nå vinker de "bye, bye" når mamma drar på jobb, med visshet om at vi kommer ned til tepause kl. 10 og at mor har fri etter lunsj. De er travelt opptatt med å bygge med lego, lage "dal bhat" (Nepals nasjonalrett bestående av ris, grønnsaker og linsesuppe) i sine små gryter utenfor huset, spille badminton, skyte med pil og bue som pappa har laget, hamre og spikre, løpe, sparke ball, pleie "pasientene" sine (bamsene til farmor og farfar) og mye mer. Endre sa nettopp: "Jeg ler hver dag, jeg. Mamma, du ler ikke hver dag". Ja, guttene er ofte glade og lar seg begeistre av maten,

insektene, farmor og farfar, de lokale naboene (som også kan være litt for nærgående etter guttenes smak), Dorothea og Magne (et annet norsk par som kom hit sammen med oss), turer til elva - og sangati (bibelgruppe i nabolaget hvor det synges mye). Oppholdet her beriker dem tydelig, og de får også erfare at andre ikke har det så godt som oss.

Magne Vestøl er ingeniør. Han skal ha oppsyn med sykehusutbyggingen, og sørger for at det blir litt ingeniørfaglig påvirkning av gutta.

Månedens quiz

Det var god respons på forrige måneds quiz, men det var ingen midd. Heldigvis trådte onkel Fredrik til og reddet oss med riktig svar; sikadenymfe. Faktisk var det bare det tomme skallet etter at nymfen hadde gått over til det nye livet som syngende sikade. Fint i et misjonærnyhetsbrev, ikke sant?

Månedens quiz er stor, håndfast og mer geologisk/geografisk: Hvilket fjell er dette, hvor høyt er det og hva heter det på nepali?

Det har kommet klager på at Himalayaposten inneholder for mye helsestoff og medisinsk terminologi og ditto mangel på fotballstoff. Dette beklager vi selvfølgelig, og har derfor lagt inn et bonusspørsmål i dette nummeret: Hva er det nærmeste Nepal har kommet fotball-VM, og hvem var lagets toppscorer det året?

Vi strever fortsatt med å forstå og gjøre oss forstått på nepali. Heldigvis kommer en et stykke med kroppsspråk og ansiktsuttrykk.

Vi ønsker dere en velsignet adventstid,
hilsen
Åshild, Martin, Endre og Simon.

Støtt gjerne fondet for utbygging av Okhaldhunga Sykehus. Da brukes Normisjons
kontonummer: 1503.02.13537
Overføringen må merkes: "Fond Okhaldhunga sykehus. Prosjektnummer: 118.15.354"